

ΤΟ ΝΟΤΑΡΙΑΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

(3 Μάη 1692 - 23 Μάρτη / 4 'Απρίλη 1864)

ΥΠΟ

ΣΠΥΡΟΥ Ι. ΦΛΟΓΑ-ΙΤΗ

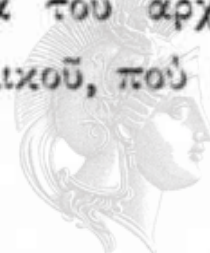
I. Τὸ νοταριακὸ ἀρχεῖο Λευκάδας τοποθετεῖται ἀνάμεσα στὶς χρονολογίες 3 Μάη 1692 καὶ 23 Μάρτη / 4 'Απρίλη 1864*, χρονολογίες τῆς παλαιότερης σωζόμενης καὶ τῆς τελευταίας νοταριακῆς πράξης. Ἡ πυρκαϊὰ τοῦ 1715 κατάστρεψε τὸ τότε ἀρχεῖο καὶ ἔτσι στερούμαστε πληροφορίες γιὰ παλαιότερους νοτάριους. Ὅμως στὶς διάφορες δέσμες ἐγγράφων βρίσκουμε ἀρκετὲς φορὲς ἰδιωτικὰ ἐγγράφα ἀκόμη καὶ τῆς περιόδου τῆς τουρκοκρατίας.

Ἡ σημερινὴ ὀργάνωση καὶ ταξινόμηση τοῦ νοταριακοῦ ὕλικου ὀφείλεται στὸ δημόσιο ἀρχαιοφύλακα Μπενβενούτι (Benvenuti, archivista pubblico), ποὺ ἔδωσε τίτλους στὰ διάφορα βιβλία πράξεων καὶ δέσμες ἐγγράφων, ἀρίθμησε τὶς σελίδες τοὺς καὶ ἔκανε τὶς ἀπαιτούμενες παρατηρήσεις σχετικὰ μὲ τὴν κατάσταση τοῦ ὕλικου ποὺ παράλαβε. Αὐτὴ τὴ διάταξη ἀκολούθησε καὶ ἡ ἐργασία. Ἡ σειρά ἀρίθμησης τῶν νοταρίων ἀνταποκρίνεται σ' αὐτὴ ποὺ ὑπάρχει καὶ στὸ ἀρχεῖο.

Στὸ ἀρχαιοφυλακεῖο Λευκάδας βρίσκεται καὶ πρόχειρος, ἐλλιπὲς κατάλογος τῶν νοταρίων, τοῦ παλαιότερου ἀρχαιοφύλακα Παρίση.

II. Στὰ ἐγγράφα τοῦ ἀρχαιοφυλακεῖου Λευκάδας ὁ συμβολαιογράφος ὀνομάζεται nodar, nodaro, notaio καὶ συχνότερα noder. Ὁ τίτλος του εἶναι κολλεγιακὸς (σωματειακὸς) δημόσιος συμβολαιογράφος (noder pubblico collegiato). Ἔτσι διαφέρει ἀπὸ τὸ δημόσιο συμβολαιογράφο γραμματέα (noder pubblico cangiliere). Διακρίνονται σ' ἐκείνους ποὺ ἀσκοῦν τὰ καθήκοντά τους στὴν πόλη καὶ τὸ φρούριο τῆς Ἀγία-Μαύρας (noderi pubblici di Santa Maura) καὶ σ' ἐκείνους ποὺ ἀσκοῦν τὰ καθήκοντά τους στὴν ἐξοχὴ τῆς Λευκάδας (noderi pubblici di Leucade καὶ ἀργότερα della Campagna). Ἡ διάκριση καθιερώθηκε καὶ νομικὰ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Andrea Donà τοῦ 1770.

* Ἡ ἐρευνα ἐγίνε τὸ καλοκαίρι τοῦ 1973. Πολύτιμη ἦταν ἡ βοήθεια τοῦ ἀρχαιοφύλακα - φιλόλογου κ. Ἐπαμεινώνδα Βαγενᾶ ἀπολύτου γνώστη τοῦ ἀρχεῖου ὕλικου, ποὺ ὀφείλουμε πραγματικὰ νὰ εὐχαριστήσουμε.

Οἱ πρῶτοι ἔξη νοτάριοι εἶναι ὅλοι τῆς Ἀγία-Μαύρας καὶ μόλις ὁ ἑβδομος (ἀπὸ ἐκείνους ποὺ οἱ πράξεις τους διασώθηκαν βέβαια) Ἰωάννης Ξύδης (Giovanni Xidi) διωρίστηκε νοτάριος τῆς ἐξοχῆς. "Ὅσο γι' αὐτοὺς τοὺς τελευταίους παρατηροῦμε ὅτι καὶ πρὶν ἀπὸ τὶς σχετικὲς διατάξεις τοῦ 1770 ἀσκοῦν τὰ καθήκοντά τους μόνο στὴν ἐξοχὴ τῆς Λευκάδας καὶ γράφουν μόνο ἐλληνικά.

III. Ἡ ἀσκηση τῶν νοταρικῶν ἔργων ρυθμίζεται εἰδικὰ γιὰ τὴ Λευκάδα γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ Γενικοῦ Προνοητῆ Θαλάσσης Ἀντρέα Ντονὰ τῆς 18 Ἀπρίλη 1770 (Terminazione di 18 Aprile 1770 del Eccellentissimo Signor Andrea Donà, Proveditor General da Mar). Μέχρι τότε δὲν φαίνεται νὰ ὑπῆρχε ἄλλη σχετικὴ εἰδικὴ ρύθμιση. Ἀπὸ τὰ διάφορα ἔγγραφα—αἰτήσεις διορισμοῦ καὶ διορισμοὺς νοταρίων—προκύπτει ὅτι ἀπόλυτη ἀρμοδιότητα διορισμοῦ εἶχε ὁ Ἀνώτατος Προνοητὴς τῆς Ἀγία-Μαύρας (Proveditor Straordinario di Santa Maura). Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ ὑπῆρχε κλειστὸς ἀριθμὸς νοταρίων οὔτε κώλυμα γιὰ τοὺς ἱερεῖς.